

GARSO P MOKYMAS

Informacija tėvams

Garsų tarimo mokymas vyksta tam tikru nuoseklumu. Iš pradžių vaikas mokomas taisyklingai ištarti atskirą garsą, vėliau garsas įtvirtinamas skiemenyse, žodžiuose ir sakiniuose. Paskutinis etapas – įtvirtinti garsą kasdienėje kalboje ir išmokyti jį atskirti nuo panašiai skambančių garsų. Svarbu lavinti ir foneminę vaiko klausą, t. y. gebėjimą išgirsti nurodytą garsą skiemenyse, žodžiuose ir sakiniuose.

Garso P tarimas

Tariant garsą kietąjį P, lūpos suspaustos ir įtemptos kiek mažiau, negu tariant B. Uždaruma susidaro viršutinei lūpai prisispaudus prie apatinės. Iš plaučių iškvepiama oro srovė išsprogina uždarumą. Balso stygos nevirpa. Liežuvio galiukas atsitraukia nuo apatinių priešakinių, o liežuvio nugarėlės užpakalinė dalis kiek pakyla link minkštojo gomurio.

Tariant minkštąjį P, sproginimas kiek silpnesnis, liežuvio galiukas pasislenka prie priešakinių dantų, o vidurinė liežuvio nugarėlės dalis kiek pakyla prie kietojo gomurio ir liečia jo kraštus.

Parengiamieji pratimai

1. Pūsti nebalsingą oro srovę pro atkištas į priekį lūpas arba ilgai, tęsiant tarti garsą **ffff...** Tuo pat metu pirštu staigiais vertikaliais judesiais judinamos lūpos, kad jos susiglaustų. Girdisi **pppp...**
2. Skruostus pripūsti oro ir tariant garsą bei lengvai juos daužant, jį išsprogdinti.
3. Pučiant nebalsingą oro srovę, pirštu braukyti lūpas. Girdisi **ppp...**

Garso P įtvirtinimas skiemenyse

Kai vaikas išmoksta taisyklingai ištarti garsą P, pereiname prie jo mokymo skiemenyse. Pabrėždami tariamą garsą P, lėtai tarkite skiemenis (vaikas juos kartoja). Atlikite tai keletą kartų, skatindami vaiką pajusti liežuvio padėtį.

- Pa pe pei pla
- Po pé pai plo
- Pu pi pau pra
- Pū py puo pro

Garso P įtvirtinimas žodžiuose

Jei vaikas lengvai ištaria garsą P skiemenyse, pereikite prie žodžių mokymosi. Pabrėžkite tariamą garsą P, stebėkite liežuvio padėtį. Paaiškinkite nežinomų žodžių reikšmes.

Pa-	Pasas, padas, pala, paršiukas, sparnas, paltas, spardo, lapas, krapas, tarpas, kepalas...
Po-	Pokštas, pompa, lūpos, kapoja, tuopos, povas...
Pu-, pū-	Pupa, puvo, pumpuras, purto, puta, kepurė... Pūkinė, pūkas...
Pe-, pé-	Pelėda, pelė, peria, pernai, perša... Pėda, pėdsakas, pėrė, pėrėsi...
Pi-, py-	Pintas, pila, pinigai... Kepykla, kirpykla, papylė...
Pei-, pai-	Peikia, papeikė, kapeika... Paisyti, lapai...
Pau-, puo-	Spaudė, plaukai, puodas, puodelis, papuošė...

Pla-, plo-	Plaukia, plaukikas, plaukai, plauna... Plonas, plomba, paplonina
Pra-	Praleido, praeina, Pranė, prasta...

Garso P įtvirtinimas sakiniuose

Svyła padai. Tvarė gyvena paršiukas. Berniukas spardo kamuolį. Krenta lapai. Darže dygsta krapas. Pirkau kepalą duonos. Mano lūpos raudonos. Kieme vaikštinėjo povas. Mano kepurė šilta. Miške ūbauja pelėda. Pelė laukia sūrio. Baltas pienės pūkas.	Čia buvo pokštas. Opa opa opapa darže augo pupa. Jonas kapoja malkas. Gersiu arbatą iš puodelio. Mama puode virs kompotą. Mano plaukai banguoti. Kirpyloje kirpau plaukus. Kepykloje kepa duoną. Jūroje plaukia laivas. Mama plauna indus. Pasek man pasaką.	Sudužo mano puodelis. Ponas barė katinėlį. Milda laisto tulpes. Asta velkasi palta. Vaikai ploja klounui. Vėjas glosto plaukus. Sūnus praleido pamokas. Plonas siūlas. Kambaryje dega lempa. Po langu auga liepa. Pakelk ranką. Medus limpa prie rankų
--	--	---

Garso P įtvirtinimas eilėraščiuose, skaičiuotėse

Pupa

O pa o pa o pa pa
Augo žirnis ir pupa.
Aš tą pupą pamačiau
Su dantukais sukramčiau.

Puota

Penkios pelės
Kėlė puotą.
Košę virė
Ir pyragą kepė.
Kvietė į svečius
Kaimyną
Peliuką
Martyną.

Parengta pagal: Andrijanova A., Vilkienė S. Garsų tarimas. Kaunas (1990)